

POPIS CERTIFIKAČNÍCH SYSTÉMŮ COV TÚPO

1. Úvod

Certifikační orgán pro certifikaci výrobků TÚPO (dále jen COV) je ustaven především pro účely zabezpečení vybavování Hasičského záchranného sboru ČR požární technikou, věcnými prostředky, hasivými a osobními ochrannými prostředky, odpovídajícími v plném rozsahu požadavkům příslušných zákonů i dalších resortních předpisů. Ustavení a akreditace COV TÚPO jako nezávislého certifikačního orgánu podle požadavků normy ČSN EN ISO/IEC 17065 bylo předpokladem udělení autorizace Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví k výkonu příslušných autorizovaných činností.

2. Obecná část

2.1 Certifikační systémy TÚPO

Obecný postup certifikace COV TÚPO vychází ze stanovených pravidel postupu a řízení pro provádění certifikace – certifikačního systému, který je schématicky zpracován v části 4.3 Příručky jakosti COV (viz příloha č. 5). Aplikované certifikační systémy zahrnují:

- zkoušení jednotlivého výrobku,
- zkoušení nebo přezkoušení typu na vzorku výrobku
- posuzování a dozor nad systémem řízení výroby

Zkoušení jednotlivého výrobku představuje certifikační systém, který nezahrnuje posouzení systému jakosti výrobce ani následný dozor. Vystavený certifikát má platnost pouze pro certifikovaný kus.

Zkoušení nebo přezkoušení typu představuje certifikační systém, který sestává z posouzení typového představitele výrobku – zpravidla prototypu, posouzení systému řízení výroby a dalšího systematického sledování dodržování požadovaných vlastností certifikovaného výrobku i předpokladů výrobce k dodržení kvality další výroby prostřednictvím systému dozoru, který provádí COV.

2.2 Členění oblasti certifikace COV TÚPO

Celý soubor výrobků spadající do oblasti působnosti COV TÚPO je podle jejich charakteru členěn do tří skupin:

- požární technika
- věcné prostředky požární ochrany
- hasiva

Uvedené skupiny výrobků mají řadu společných znaků a je možno pro každou tuto skupinu stanovit certifikační schéma pro konkrétní postup pro provádění certifikace.

3. Certifikační schémata

3.1 Obecné a společné části certifikačních schémat

Certifikační systémy COV mají jednotné schéma postupu certifikace pro všechny tři skupiny výrobků.

3.2 Odlišnosti jednotlivých skupinových certifikačních schémat

Požadavek zákazníka na druh certifikace (výrobku nebo typu) je rozhodující pro požadavek na posouzení a vyhodnocení systému jakosti výrobce (dovozce, distributora). Všechny normativní i jiné požadavky v každé skupině obsahují odborná ověření vlastností, která jsou pro účely souborného posouzení v rámci certifikace skloubené do prakticky použitelné podoby technických požadavků pro hodnocení výrobku. Tyto technické požadavky jsou nezbytnou součástí provádění certifikace.

4. Základní certifikační schéma

Základní certifikační schéma je shodné pro oba certifikační systémy s výjimkou posuzování systému jakosti. Vychází z přehledného schématu postupu certifikace, uvedeného v příloze č. 5.

4.1 Společná část – kroky 1 a 2

Krok 1:

Informace o možnostech certifikace výrobku je při kontaktu se zákazníkem schopen poskytnout každý pracovník COV, sdělit základní požadavky certifikačního orgánu a předat formulář žádosti o certifikaci s přílohami (tyto dokumenty jsou na webu TÚPO COV v sekci: Dokumenty ke stažení a prohlížení).

Krok 2:

Krokem 2 začíná proces certifikace výrobku. Po obdržení žádosti je této přiděleno č. j. a založena příslušná složka. Vedoucí COV podle druhu výrobku k certifikaci přidělí složku hodnotiteli, který bude zabezpečovat celý průběh certifikace. Ten provede přezkoumání úplnosti podání a zpracuje případný požadavek na doplnění chybějících nebo nedostatečných údajů v technické dokumentaci. Postupuje podle technických požadavků, zpracovaných na typické představitele výrobků ve všech skupinách a průběžně doplňovaných (tyto technické požadavky jsou zpřístupněny na webu TÚPO COV v sekci: Dokumenty ke stažení a prohlížení).

Krok 3:

V případě požadavku na certifikaci typu výrobku posuzuje certifikační orgán i řádnou funkci systému řízení výroby tak, aby výrobky stálé produkce průběžně splňovaly požadavky stanovené v normách (normativních dokumentech, technických předpisech), vůči nimž má osvědčení prokazovat shodu. Je-li žadatelem o certifikaci výrobce, certifikační orgán posoudí systému řízení výroby výrobce a provádí pravidelné dozory (zpravidla 1/rok). V případě, že je žadatelem dovozce a výroba probíhá v zahraničí, je možné dozor nahradit dodaným platným certifikátem o zavedení systému kvality dle některé ze schválených norem, provedené akreditovaným posuzovatelem.

Krok 4:

Na základě provedeného posouzení úplnosti technické dokumentace a se žadatelem dohodnutého způsobu posouzení systému řízení výroby hodnotitel zpracuje návrhy příslušných smluv pro žadatele, případně spojení s potřebnými subdodavateli zkoušek. Po odsouhlasení a podpisu návrhů smluv ředitelem TÚPO, zajistí zpracovatel akce jejich odeslání. Další postup je vázán na řádné potvrzení návrhů smluv a provedením platby žadatelem.

Krok 5:

Specifika předání vzorku výrobku na zkoušky podle jednotlivých skupin:

A: Požární technika

Vzorky výrobků k certifikaci jsou převážně kusové výrobky, jen výjimečně je předpoklad výroby většího počtu kusů od certifikovaného představitele. Vzorek výrobku je k certifikaci připraven od výrobce –distributora, dodavatele. Převzetí vzorku ke zkouškám probíhá pod dozorem pracovníka COV souběžně s předáním do zkoušek zkušebně TÚPO. Zadání zkoušek je provedeno příslušnými technickými požadavky, zpracovanými pro typické představitele požární techniky, používané ZHS ČR.

B: Věcné prostředky požární ochrany

Charakter výroby výrobků v této skupině je od výroby kusové až po velké série. Výběr vzorku je prováděn žadatelem, jež výběr provede dle instrukcí hodnotitele, které jsou odvozeny od zadané specifikace zkušebny. Zadání vzorku do zkoušek zkušebně TÚPO je podle charakteru vzorku provedeno buď souběžně s převzetím vzorku (u velkých vzorků, např. požární automobilní technika, čerpadla, hydraulické systémy), nebo následně, s příslušným předávacím záznamem

C: Hasiva:

Zkoušky hasiv jsou zejména založeny na analýzách čistoty a složení. Ve většině případů jde o dovozy od renomovaných světových výrobců. Při přebírání vzorků se jedná převážně o vzorky dodávané žadatelem. Přebírající pracovník COV se musí zaměřit především na prověření skutečného původu vzorku, jde-li o nabízenou dodávku, šarži apod.

4.2 Společná část – kroky 6 až 1

Krok 6:

Hodnotitel průběžně kontroluje termíny, přebírá zkušební protokoly a zprávy ze zadaných zkoušek a posouzení systému řízení výroby. Zejména neprodleně a detailně specifikuje zkušebnami zjištěné a ohlášené neshody.

Krok 7:

Hodnotitel posoudí, zda odstranění zjištěných neshod s požadavky COV je proveditelné bez jakéhokoliv zásahu na vzorku ve zkouškách tak, aby ve stanoveném termínu byla veškerá dokumentace kompletní a mohlo být provedeno hodnocení výrobku. Neprodleně informuje žadatele o zjištěných neshodách a vyžádá návrh opatření k odstranění zjištěných neshod tak, aby navržená opatření byla splněna a mohla být zkontrolována nejpozději do termínu stanoveného pro zahájení komplexního vyhodnocení výsledků provedených zkoušek a posouzení.

Při zjištění neshod, jejichž odstranění je proveditelné pouze úpravou, výměnou součástí nebo jiným přímým zásahem na hodnoceném výrobku neprodleně informuje žadatele o těchto zjištěných neshodách a navrhne přerušení do provedení nezbytných úprav vzorku či ukončení certifikace. Dále provede komplexní vyhodnocení výsledků provedených zkoušek a posouzení podle technických a dalších požadavků stanovených na výrobek. Zpracuje přesnou specifikaci neshod ve formě zprávy o výsledku hodnocení a předá ji neprodleně žadateli, aby zpracoval návrhy příslušných opatření, navrhl termíny odstranění.

Krok 8:

Pokud byly v průběhu zkoušek a posuzování systému řízení výroby zjištěny odstranitelné neshody, zajistí hodnotitel po předání opatření žadatele důslednou kontrolu splnění odstranění neshod. Po splnění všech certifikačních podmínek zkompletuje veškerou dokumentaci k certifikaci a vypracuje závěrečnou zprávu.

Krok 9:

Hodnotitel závěrečnou zprávu o výsledku posouzení výrobku předá spolu s celou složkou průběhu hodnocení vedoucímu COV k rozhodnutí o certifikaci.

Krok 10:

Vedoucí COV na základě všech shromážděných informací o výsledcích hodnocení rozhodne o udělení nebo neudělení certifikace a dá pokyn k vystavení osvědčení, případně ke zpracování informace pro žadatele s odůvodněním, proč nebylo osvědčení vydáno.

Krok 11:

Hodnotitel připraví vystavení certifikátu vedoucímu COV pro podpis a předání žadateli spolu s nedílnou součástí osvědčení - Závěrečnou zprávou o certifikaci.

Překontroluje vyrovnání faktur a stanoví a do dlouhodobých plánů termín dozoru. Překontroluje úplnost dokumentace složky certifikace a uloží složku do archivu COV.

5. Dozor

Dozor je nedílnou součástí systému certifikace typu výrobku. Jeho účelem je ověření, zda držitel certifikátu typu výrobku trvale dodržuje stanovené podmínky a požadavky certifikace. Postup dozoru je uveden ve schématu postupu dozoru (viz příloha č. 6).

5.1 Úvodní kroky 1-5:

Dozor nad držitelem certifikátu vykoná COV podle plánu dozoru ve stanoveném termínu a po dohodě s držitelem certifikátu (obvykle 1 rok po udělení certifikátu), přičemž jsou držitelé sděleny podmínky a požadavky COV a nejméně 14 dní před provedením dozoru zasláno oznámení o dozoru s programem dozoru.

5.2 Průběh dozoru

Krok 6:

Hodnotitel posoudí systému řízení výroby spojený s předmětným výrobkem a veškerou související dokumentaci dle připravené tabulky. Po provedení posouzení neprodleně a detailně specifikuje zjištěné neshody.

Krok 7:

V případě zjištěných neshod hodnotitel posoudí, zda odstranění zjištěných neshod je proveditelné tak, aby dozor mohl být ukončen ve stanoveném termínu. Pokud ano neprodleně vyžádá návrh opatření k odstranění zjištěných neshod. Při zjištění závažných neshod, jež nelze okamžitě odstranit, ihned podá vedoucímu COV informaci s návrhem na pozastavení nebo odejmutí certifikátu předmětnému výrobku.

Krok 8:

V případě zjištění doporučení, nebo po obdržení vyjádření držitele certifikátu k zjištěným nezávažným neshodám a posouzení možnosti akceptovat držitelem certifikátu navržená opatření, zkompletuje veškerou dokumentaci a napíše zápis z dozoru.

5.2 Závěr dozoru - kroky 9-11:

Výsledek dozoru zpracuje hodnotitel formou zprávy o vykonaném dozoru. Závěr zprávy vyjádří potvrzení platnosti certifikátu v případě, že držitel certifikátu plní průběžně své závazky prokázané při dozoru nebo vyhověl všem stanoveným požadavkům. V případě, že posouzení systému řízení výroby držitele certifikátu jsou nevyhovující, je v závěru zprávy vyjádřen požadavek na pozastavení platnosti či odejmutí certifikátu. Zprávu o výsledku dozoru spolu s kompletní dokumentací dozoru předá vedoucímu COV k založení a v případě zjištění neshod k rozhodnutí:

- pozastavení platnosti certifikátu do termínu odstranění zjištěných neshod, k němuž se držitel certifikátu zavázal a byl COV akceptován,
- odejmutí certifikátu s příslušným zdůvodněním a požadavky COV s odejmutím certifikátu souvisejícími.

Dozor je uzavřen překontrolováním úplnosti dokumentace složky dozoru a složka je uložena do archivu COV.